

Project Vlaardingen 1018

Lesbrief Dans

Middenbouw (Groep 3-5)
Maaïke Gilden en Donna Zwanenburg

Educatie themajaar Vlaardingen 1018

In 2018 is het 1000 jaar geleden dat de Slag bij Vlaardingen plaatsvond. Deze historische gebeurtenis heeft een cruciale rol gespeeld bij het ontwikkelen van Vlaardingen als stad. Dit is tevens de basis van het ontstaan van Holland.

Om het verhaal van de Slag bij Vlaardingen te vertellen en tot leven te wekken voor de leerlingen in het basisonderwijs heeft de gemeente KADE40 de opdracht gegeven om thematische kunstlessen te ontwikkelen. Scholen krijgen in het kader van de Kunstschaten kunstvakdocenten op bezoek, die de leerlingen in hun lessen meenemen in het verhaal rond de Slag bij Vlaardingen/leven in 1018.

Maar leerkrachten kunnen ook zelfstandig aan de slag in de klas met behulp van lesbrieven. Per bouw is een lesbrief dans, drama en beeldende vorming beschikbaar. Op muzikaal gebied is er zelfs een heus 'Dirk III' lied geschreven. Het hele verhaal rond de Slag bij Vlaardingen komt daarbij in een notendop voorbij. Niet alleen in de vorm van muziek, maar ook met een animatie. Het lied kan online beluisterd en bekeken worden en er is een zangtutorial beschikbaar, waarbij je als leerkracht het lied via het digibord kan oefenen.

Als slag op de vuurpijl bezoekt een 'Stinkende Ridder' de basisscholen, begeleid door een troubadour. De geschiedenis komt daardoor wel heel dichtbij, alleen geschikt voor dappere kinderen. Uiteraard wordt het spel hierbij ook afgestemd op elke bouw.

Al met al dus veel mogelijkheden voor de scholen om dit belangrijke stuk geschiedenis op een leuke manier het klaslokaal in te brengen.

Voor vragen en/of opmerkingen naar aanleiding van de lesbrief kun je contact opnemen met Erik van Duijvenbode via erik@cmkvs.nl

Een woord van dank is op zijn plek. Er is intensief samengewerkt om bovenstaande mogelijk te maken. Aan het project hebben meegewerkt:

Eliza van der Luit en Roos Malkenhorst – Palet Centrum

Rob van der Berg – Stinkende ridder

Abel Hagen – Wooden Plank Studios, animatie Dirk III lied

Angelique van Woerkom, Ank Vos, Caroline Groeneveld, Donna Zwanenburg, Esther van der Eerden, Maaïke Gilden, Nadia Stolk, Roos Slooter, Rosanne de Graaf, Stefanie Kampman – Kunstvakdocenten KADE40

Marjet Kooij, Erik van Duijvenbode – Projectcoördinatie KADE40

Met dank aan de gemeente Vlaardingen, die het project financieel mogelijk heeft gemaakt.

Inhoud lesbrief

§ 1.1 Inleiding.....	3
§ 1.2 Voorbereiding.....	3
§ 1.3 Dansles.....	4

§ 1.1 Inleiding

Deze lesbrief is ontwikkeld voor de 'Slag bij Vlaardingen'. In 2018 is het 1000 jaar geleden dat de 'Slag bij Vlaardingen' heeft plaatsgevonden. In het kader daarvan is deze lesbrief ontwikkeld. De leerkracht is vrij om alle opdrachten uit de lesbrief uit te voeren. De dansles duurt 60 minuten. Bij de lesbrief is ook instructiefilm over de dans ontwikkeld, deze kunt u eventueel ook raadplegen. De dansles sluit aan bij de kerndoelen van het basisonderwijs:

- Kerndoel 54: De leerlingen leren beelden, muziek, taal, spel en beweging te gebruiken, om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om er mee te communiceren.
- Kerndoel 55: De leerlingen leren op eigen werk en dat van anderen te reflecteren.
- Kerndoel 56: De leerlingen verwerven enige kennis over en krijgen waardering voor aspecten van cultureel erfgoed.

§ 1.2 Voorbereiding

Vanzelfsprekend zijn er enkele regels voor de leerlingen tijdens een dansles. De meeste regels zijn bij de leerlingen al bekend, toch is herhaling voor de dansles belangrijk:

- Als je het speellokaal binnenkomt kies je een sticker uit in de kring en ga je rustig zitten in kleermakerszit.
- Goed luisteren en kijken naar de docent als deze iets uitlegt of voordoet.
- Tijdens het dansen is je mond op slot, anders gebeuren er ongelukken.
- Schoenen en sokken zijn uit.
- Kauwgom uit en sieraden af.
- Houd rekening met andere kinderen.

§ 1.3 Dansles

Groep:	3 t/m 5
Thema:	Slag bij Vlaardingen
Tijdsduur:	60 minuten.
Leer- en hulpmiddelen:	- Muziek Kade 40 via links in deze lesbrief of cd-speler - Instructiefilm Kade 40 met uitleg over de dans
Ruimte:	Gymzaal of speellokaal
Materialen:	<ul style="list-style-type: none">• Schilderstape voor op de grond, om voor elke leerling een eigen dans plek te creëren voor in de kring.• Cd met muziek is te verkrijgen bij de interne cultuurcoördinator van je school
Dansdoelen:	<ul style="list-style-type: none">• De leerlingen maken kennis met de ruimte: kris kras door de zaal en kunnen in verschillende hoogtelagen dansen (hoog en laag).• De leerlingen maken kennis met tijd via de tegenstelling langzaam en snel.• De leerlingen ervaren het gebruik van spierspanning: stijf (met spierspanning) en kronkelen (soepel).

Opdracht 1 Introductie

Laat de leerlingen plaatsnemen op hun sticker in de kring en vertel het verhaal van de 'Slag bij Vlaardingen':

Verhaal:

Graaf Dirk III van Holland vaart met zijn schip over de rivieren. Vandaag varen wij met hem mee en beleven we allemaal avonturen.

Opdracht 2 Warming up

Muziek: [Klaus Badelt- He's a Pirate](#)

We stappen aan boord van het schip van graaf Dirk III van Holland. Wat doe je op een schip? Roeien, schrobben, klimmen in de masten, zeilen hijsen etc. Als de muziek aan is krijgen de leerlingen een dansopdracht, wanneer de muziek stopt bevriezen ze in een standbeeld waarbij ze hun evenwicht moeten houden.

Dansopdrachten (muziek is aan):

- Het deinen van het schip: voorzichtig lopen, kris kras door de zaal, voorwaarts en achterwaarts.
- Sluipen op de bal van de voet.
- Trippelen op de bal van de voet.
- Draaien van het roer (Rondje draaien op je billen, draaien op je rug, op je zij en op je handen en voeten).
- Hijsen van de zeilen (Langzame zware trekbeweging van de armen).
- Kruipen onder de mast door (Op je handen en voeten, tijgeren, op je handen en knieën).
- Springen over de touwen (Op 2 voeten, van 2 op 1, van 1 op 2, wisselsprong en open-dicht sprong).
- Het schip schrobben met je buik (Leerlingen tijgeren op hun buik).
- Het schip schrobben met je rug (Leerlingen verplaatsen zich op hun rug door de zaal).
- Het schip schrobben met de voeten (Leerlingen schuiven op hun voeten).

Standbeelden (muziek is uit):

- Balanceren op één voet.
- Balanceren op één voet, één hand en één voet in de lucht.
- Balanceren op één voet en twee handen in de zij.
- Twee voeten in de lucht en twee handen in de lucht.
- Twee armen opzij en één been naar achter.
- Etc.

Opdracht 3A

Muziek: [René Aubry- Rasta La Vista/ Enya- Watermark/ Saint Saëns: Le Carnaval Des Animaux-Aquarium](#)

Laat de kinderen plaatsnemen op hun sticker in de kring en vertel het verhaal.

Verhaal:

Er is storm op komst. Het schip van graaf Dirk III van Holland deint soms rustig heen en weer en soms wordt het schip door een draaikolk in het water meegenomen.

Stap voor stap bouwen we de bewegingen op:

- In kleermakerszit: kronkelen met je armen (voor-zij-achter).
- Lopen over het schip met grote kronkelarmen.
- Lopen over het schip en omhoog en omlaag duiken (zak door de hurken en loop op de tenen).
- Kronkelen met het hele lichaam: het hoofd, schouders, neus, armen, vingers, billen, benen etc.
- Kronkelen met het hele lichaam maar nu op de grond.

Opdracht 3B:

[Muziek: Arjo de Koning- Zacht-Hard.](#)

Luisteropdracht: De leerlingen luisteren naar de verschillende muziek.

Muziek 1- Rustige zee:

De leerlingen dansen soepel en langzaam zoals golven. Ze dansen hoog en laag, maken draaien en rollen over de grond.

Muziek 2- Draaikolk:

Het schip komt terecht in een snelle draaikolk. De leerlingen draaien op verschillende manieren:

- Draaien op je billen.
- Draaien op je buik.
- Draaien op je rug.
- Draaien op je zij.
- Draaien op twee handen en twee voeten.
- Draaien op één been.
- Hoe kan je nog meer draaien?

Opdracht 4	Moeras
-------------------	---------------

Muziek: [Mix sluipen- Dirk III](#)

Verhaal:

De vijanden (het leger) van graaf Dirk III van Holland komen steeds dichterbij. Om ze af te schudden moeten we van de graaf verschillende routes maken in het moeras. We maken allerlei vreemde afdrukken in het moeras, zonder voetafdrukken achter te laten.

Wanneer de fluit speelt sluipen de leerlingen over het eiland:

- Lopen op de bal van de voet en met je andere voet op de hak.
- Lopen op je hielen.
- Loop op je hurken.
- Lopen op je hakken.
- Op de zijkanten van je voeten.
- Sluipen op je rug.
- Sluipen op je billen.
- Sluipen op je zij.
- Sluipen op je buik.
- Rollen door het zand (klein en groot).
- Wat kan er nog meer? Laat de leerlingen zelf een beweging verzinnen.

Wanneer de fluit stopt met spelen en je in de muziek de trommels hoort spelen bevriezen de leerlingen.

Opdracht 5	Leger	*
-------------------	--------------	---

Muziek: [Yann Tiersen- La redécouverte](#)/ [John Powell- Rivet Town Parade](#)

Verhaal:

De soldaten komen steeds dichterbij. Hoe danst een soldaat? Bespreek met de leerlingen hoe een soldaat eruit ziet.

Opdracht 5A:

De leerlingen staan in een kring en volgen de bewegingen van de leerkracht. De leerkracht maakt hoekige bewegingen met het hoofd, schouders, armen, handen, rug, buik, billen, benen en voeten.

Opdracht 5B:

De leerlingen verplaatsen nu kris kras door de ruimte. Ze maken grote en hoekige bewegingen met het hele lichaam. Eventueel kan de leerkracht een trommel gebruiken. Probeer af te wisselen in tempo. Hoe beweegt een langzame soldaat? Hoe beweegt een snelle soldaat? Of bijvoorbeeld van langzaam naar snel of andersom.

Opdracht 6 De overwinning

Muziek: [Slagerij van Kampen- Hard Bizkids Man in the square/ Kade 40-
lied Dirk III](#)

Verhaal:

De graaf en zijn mannen zijn het leger te slim af. Ze hebben geen voetafdrukken gevonden en de graaf zorgt ervoor dat Holland geboren is.

Opdracht 6A

Verdeel de ruimte in tweeën met schilderstape. Vlak één is het moeras en vlak twee zijn de soldaten. De leerlingen dansen kris kras vrij door de zaal. Aan de ene kant van de zaal als een soldaat en bij de andere sluipen ze onzichtbaar door het moeras.

Opdracht 6B

Leer de dans aan van de instructiefilm.

Opdracht 7 Afsluiting

Laat de kinderen plaatsnemen op hun sticker in de kring. En bespreek de les na met de leerlingen. Stel vragen zoals:

- Waarover hebben we gedanst?
- Wat hebben we geleerd?
- Wat vond je moeilijk of makkelijk en waarom?
- Wat vond je leuk om te doen en waarom?